Ministerie van Financiën

20-03-2024

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

DG Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Bestuurlijke reactie op definitief BIT-advies van het Adviescollege ICT-toetsing inzake TVS naar Cloud

Datum
6 maart 2024

Notanummer
2024-0000209305

Bijlagen
1. BRIEF - Reactie op het def BIT-advies TVS naar de Cloud
2. Definitief BIT-advies Pr

Aanleiding

Het Adviescollege ICT-toetsing (verder: het Adviescollege) heeft 7 februari jl. het definitief BIT-advies uitgebracht naar aanleiding van haar toets bij het programma TVS (Toeslagen Verstrekking Systeem) naar de Cloud. Bijgaand ontvangt u het definitieve advies en de bestuurlijke reactie op dit advies.

Beslispunten

- Bent u akkoord met bijgaande bestuurlijke reactie op het definitief advies van het Adviescollege over de toets bij het programma TVS naar de Cloud?
- Zo ja, wilt u dan bijgevoegde brief ondertekenen, zodat wij deze kunnen doorgeleiden naar de voorzitter van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal?
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

akkoord

20.03.24

Kernpunten

- Het Adviescollege concludeert dat het met de huidige aanpak nog lang gaat duren voordat de transitie naar de cloud is gerealiseerd en dat het daardoor onzeker is wanneer de hardnekkige problemen met TVS worden opgelost.
- Als redenen hiervoor geeft het Adviescollege aan dat Dienst Toeslagen het in beeld brengen van privacy- en beveiligingsrisico's (en mitigatie daarvan) te lang uitstelt, de gekozen aanpak niet snel tot resultaat leidt en dat Dienst Toeslagen nog onvoldoende betrokken is.
- Het Adviescollege adviseert om een slagvaardigere weg te kiezen in de transitie naar de cloud. Een snellere, transparantere en veiligere aanpak is mogelijk, waarmee gecontroleerd aan de modernisering van de ICT-voortbrenging en business-eisen wordt gewerkt. Het geeft daarbij de volgende adviezen:
    1. Betrek de Dienst Toeslagen bij IV-activiteiten.
    2. Valideer binnen 6 maanden geschiktheid van de public cloud.
    3. Ga voortvarend en verantwoord in productie.
    4. Start met functionele verbeteringen voor de Dienst Toeslagen.

- Conform het advies van het Adviescollege zal ingezet worden op een nauwe betrokkenheid van Dienst Toeslagen bij de richting en keuzes die gemaakt worden, door reeds recent aangepaste besturing en communicatie tussen

Dienst Toeslagen en IBS-Toeslagen (onderdeel directie Informatievoorziening van de Belastingdienst) voort te zetten en te intensiveren. Ook wordt een programmamanager aangesteld om de sturing en vereiste nauwe betrokkenheid van Dienst Toeslagen op de activiteiten vorm te geven. Hiervoor wordt een bredere programmatische aanpak opgezet.

- Het advies om een validatie naar de geschiktheid van de public cloud wordt onderschreven door Dienst Toeslagen.
- Ook het advies om na de validatie indien de gekozen public cloud een aanvaardbare keuze is gebleken, TVS zo snel als mogelijk te brengen naar de nieuwe productieomgeving, wordt onderschreven. De aan te stellen programmamanager zal hiervoor een nadere planning uitwerken.
- Het vierde advies met betrekking tot functionele verbeteringen wordt ook onderschreven door Dienst Toeslagen. De hierbij passende afwegingen (wegwerken van technische achterstanden en introduceren van nieuwe technologieën t.b.v. wendbaarheid en betere beleidsimplementatie) worden meegenomen in de activiteiten die zijn beschreven bij de voorgaande adviezen.

Toelichting

- Het Adviescollege presenteert haar adviezen gefaseerd middels twee formele producten, het conceptadvies en het definitieve advies. Beide producten worden via de voorzitter van het Adviescollege aangeboden en zijn met Financiën ambtelijk afgestemd.
- Het Adviescollege zal het definitieve advies inclusief de bestuurlijke reactie van Dienst Toeslagen op haar website publiceren.
- Bijgaande reactie wordt, vergezeld door het definitief BIT-advies TVS naar de Cloud, na uw akkoord, aan de Tweede Kamer verzonden.

Communicatie

Het definitief BIT-advies van het Adviescollege wordt tezamen met de bestuurlijke reactie op dit advies aangeboden aan de Tweede Kamer. Zowel het definitief BIT-advies als de bestuurlijke reactie worden gepubliceerd op de website van de Tweede Kamer en het Adviescollege publiceert beide documenten op haar website.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Toeslagen
Ketenregie

Persoonsgegevens

nota

Transitie applicatielandschap Dienst Toeslagen naar nieuw technisch platform

Datum
4 december 2023

Notanummer
2023-0000273990

Bijlagen
geen

Aanleiding

Met deze nota informeren wij u over ontwikkelingen op het gebied van onderhoud en modernisering van de IV van Toeslagen en in het bijzonder de vervanging van het technische platform. Dit is een belangrijk IV-onderdeel dat op termijn vervangen wordt door een fundament dat op cloudtechnologie is gebaseerd. Deze technologie geldt inmiddels als een IT-standaard.

Deze transitie is van grote omvang en is conform geldende regels voor publieke organisaties, aangemeld bij het Adviescollege ICT-toetsing (hierna AcICT). Het AcICT heeft besloten in augustus te starten met een toetsing en verwacht in december met de conceptversie van haar bevindingen en aanbevelingen te komen. Het eindrapport is in de komende weken gereed. Dit rapport en uw reactie daarop dienen vervolgens binnen 4 weken aan de Tweede Kamer te worden verzonden.

Op dit moment is er nog niets bekend over de bevindingen van het AcICT. Om te zijner tijd de begeleidende reactie daarop te kunnen opstellen en keuzes te kunnen voorleggen nemen wij u graag nu reeds mee in de stand van zaken ten aanzien van de modernisering van de IV van Toeslagen.

Kernpunten

- Een aantal jaar geleden is een start gemaakt met de eerste voorbereidingen ten behoeve van de vernieuwing van de technische omgeving (Hosting Platform Toeslagen, hierna HPT) waarop het belangrijkste IV-systeem van de Dienst Toeslagen (TVS) werkt. Dit migratietraject heet Transitie TVS naar de Cloud.
- Als burgers zijn we al jaren gewend aan bijvoorbeeld mobiel bankieren en digitaal zakendoen met verzekeraars en vele andere bedrijven, waar cloudtechnologie de basis voor is. Dat doen we veilig, snel en vertrouwd en we zijn gewend aan de snel opvolgende mogelijkheden die ons dit geeft. De Belastingdienst heeft als strategische doelstelling om de gehele IV naar die norm en standaard te brengen ten dienste van de samenleving. Dit geldt ook voor Toeslagen. Het geeft na implementatie politiek en beleid de ruimte, tijd en mogelijkheid om de gewenste veranderingen te ontwikkelen en in te voeren.
- Om het verschil tussen HPT en TVS heel sterk vereenvoudigd te duiden kan een vergelijk gemaakt worden met een laptop of mobiele telefoon. Dit zijn

beide fysieke apparaten met besturingssoftware zoals het bekende Windows of iOS, en daarmee zou HPT vergeleken kunnen worden. Op die apparaten draaien apps of applicaties zoals Word, Outlook of Safari. Het TVS-systeem kan vergeleken worden als een groep samenhangende apps/applicaties.

- Dienst Toeslagen voert haar wettelijke taak voornamelijk uit met IV om de meer dan 50 miljoen wijzigingen per jaar te verwerken en maandelijks de 7,5 miljoen toeslagen uit te keren. Toeslagen moet in de komende 10 jaar of langer de continuïteit van de toeslagenuitkeringen borgen en rekening houden met wijzigingen in en van het toeslagenstelsel.. Om dit aan te kunnen is het noodzakelijk om te moderniseren, of wel groot onderhoud uit te voeren. De vraag is dan ook niet 'of' maar 'hoe'.
- Deze modernisering zal in de komende jaren plaatsvinden en zal bestaan uit migratie van applicaties naar de nieuwe technische omgeving. Alvorens dit te kunnen doen, is door de grote hoeveelheid maatwerk-software, omvang en de onderlinge samenhang noodzakelijk dat er eerst een optimalisatie op het functioneren van deze applicaties plaatsvindt. Daarnaast is het om de beoogde voordelen te kunnen behalen ook noodzakelijk dat de organisatie en processen worden aangepast om de besturing en het beheer erop te kunnen doen.
- Tot heden is de transitie vooral gericht op de technologische ontwikkeling, het opdoen van leerervaring, en het verkennen van manieren van migreren. Het heeft geen rol van betekenis gespeeld in de portfolioschaarste. Naar voren is gekomen dat er ook aanpassingen in de applicaties (optimalisaties) nodig zijn en veranderingen in organisatie en processen van beheer. Deze aspecten zijn randvoorwaardelijk om succesvol te migreren en zinvol van de nieuwe mogelijkheden gebruik te maken.
- Daarmee breekt een nieuwe fase aan waarin deze randvoorwaarden worden uitgewerkt en ingevuld. De bredere betrokkenheid van de organisatie is daarin essentieel. Met de uitwerking van deze randvoorwaarden zullen we ook voor keuzes komen te staan en deze zullen we t.z.t. aan u voorleggen.
- Voorbeelden van in te vullen randvoorwaarden zijn: een cloudstrategie gebaseerd op de missie, visie en strategieën van Dienst Toeslagen, een copafijth-brede business case, overzicht en analyse van het volledige iT-landschap voor keuzes op volgorde en noodzaak van aanpassing en migratiescenario's. Een nauwe betrokkenheid van alle directies en daarop aangepaste governance hoort er ook bij om het geheel van techniek, mensen en processen goed te laten functioneren.
- Bij de aankondiging en de start van het onderzoek van AcICT hebben we de onderzoeksleiding direct gemeld dat wij zelf van mening zijn dat een aantal belangrijke randvoorwaarden nog niet voldoende zijn ingevuld en dat we op het punt van een nieuwe fase stonden. Wij denken dat de bevindingen van AcICT ons verder kunnen steunen bij het inrichten van die fase.

Toelichting

- Het AcICT adviseert het kabinet en de Eerste en Tweede Kamer over:
  - verbetering van de beheersing van ICT-projecten en informatiesystemen;
  - in het bijzonder risico en slaagkans van ICT-projecten;
  - doeltreffendheid en doelmatigheid van het onderhoud en beheer van informatiesystemen;
- Ministeries, uitvoerende diensten en zbo's moeten alle projecten en programma's met een ICT-component van meer dan vijf miljoen euro bij het AcICT aanmelden. Hoewel nog niet precies vaststaat hoeveel het gehele

traject uiteindelijk zal kosten, is wel met zekerheid te stellen dat dit meer zal zijn dan vijf miljoen euro. Na aanmelding bij het AcICT eerder dit jaar heeft het AcICT op eigen initiatief dit traject gekozen om onderzoek te doen.

- De onderzoeksmethode van het AcICT bestaat uit veldwerk, bureauonderzoek en software analyses. Het onderzoeksproces zelf kent na een voorbereidende fase waarin de aanpak en scope wordt bepaald, een uitvoeringsfase van onderzoek waar naast documentanalyse ook medewerkers worden geïnterviewd. Vervolgens wordt een eerste conceptrapportage uitgebracht waarop hoor- en wederhoor plaatsvindt. Tot slot volgt de definitieve rapportage (BIT-advies) waarop een bestuurlijke reactie op dient te worden geformuleerd alvorens deze naar de Tweede Kamer te zenden.
- De transitie van het applicatielandschap TVS naar een nieuw cloudgebaseerd fundament is een logische en noodzakelijke stap vanuit onderhoud en continuïteit. Het huidige platform (HPT) functioneert vooralsnog goed maar de beheerlasten stijgen sterk en de moderne applicaties kunnen daar moeilijk of niet op landen. Immers heeft in de afgelopen decennia cloudtechnologie zich zodanig ontwikkeld dat het (zowel in het publieke als in de private sector) een breed geaccepteerde en toegepaste technologie is geworden. Steeds meer standaard applicaties die vanuit de markt eenvoudig te verwerven en waarvan het niet zinvol is deze zelf te bouwen werken op cloudtechnologie. Die kunnen nu nauwelijks in gebruik genomen worden. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een CRM-pakket of kantoorautomatisering zoals Microsoft 365.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Welk rijksbreed beleid is er voor cloud-toepassingen?